

LAGUTSKOTTETS BETÄNKANDE nr 32/1973-74
med anledning av landskapsstyrelsens
framställning till Landstinget med för-
slag till

1) landskapslag angående ändring av
4 och 5 §§ landstingsordningen för land-
skapet Åland,

2) landskapslag angående ändring av 14
och 15 §§ landskapslagen om kommunalför-
valtning i landskommunerna i landskapet
Åland,

3) landskapslag angående ändring av 11
och 12 §§ landskapslagen om kommunalför-
valtning i Mariehamns stad, och

4) landskapslag angående ändring av 9
och 10 §§ landskapslagen om landstingsval
och kommunalval.

Landstinget har inbegärt lagutskottets utlåtande över ovannämnda
framställning. Med anledning härav får utskottet, som i ärendet hört
lagberedningschefen Sune Carlsson, värdsamt anföra följande.

Lagutskottet, som behandlat framställningen har enhälligt gått in
för den principen att rösträttsåldern bör vara densamma både vid lands-
tingsval och kommunalval. Dels måste en minimiålder vid alla val före-
komma, dels förrättas både landstings- och kommunalvalen vid samma
tillfälle. En principiell och juridisk bedömning kommer att ligga till
grund för var denna minimiålder läggs, medan praktiska och även demo-
kratiska hänsynstagande bör vara avgörande så att åtskillnad vid röst-
rättens utövande vid samtida representativa val ej omotiverat införes.
Härjämte kan oklarhet menligt påverka valintresset.

Utskottet har därjämte i princip intagit den ståndpunkten att röst-
rättsåldern och valbarhetsåldern borde vara densamma. Av hävd har denna
ålder varit uppnådd myndig ålder.

I föreliggande fall har dock utskottet med beaktande av de tillstötta
komplikationerna av lagstiftningsmässig natur stannat för att i enlig-
het med framställningens förslag och i avvaktan på att myndighetsåldern
sänks till 18 år rösträttsåldern vid ifrågevarande val skall vara 18 år,
medan valbarhetsåldern bibehålls vid 20 år.

Enedan rösträttsåldern vid landstingsval regleras i självstyrelse-
lagens 7 §, har utskottet funnit det erforderligt och motiverat att

till detta betänkande föga en sådan kläm, att självstyrelselagens sagda 7 § i lagmotion till Riksdagen måtte ändras i berört hänseende. Utskottet bedömer åtgärden vara av så brådskande natur, att den borde vidtagas separat från de redan i riksdagen anhängiga förslagen till ändring av självstyrelselagen.

Utskottet har slutligen beslutat föreslå förtydliganden i framställningen mot bakgrund av ovan anförda enhetliga principer med första tillämpning vid ordinarie landstingsval och kommunalval år 1975.

Detaljnotivering.

Första lagförslagets 5 §: Utskottet föreslår att i paragrafens 1 mom. tydligt anges att valbarheten förutom annat är beroende av uppnådd 20 års ålder på motsvarande sätt som i kommunallagarna.

Fjärde lagförslagets slutstadgande: Utskottet föreslår att slutstadgandet uttryckligen avser första tillämpning vid ordinarie landstingsval och kommunalval år 1975.

Med hänvisning till det anförda får utskottet värdsamt föreslå

att Landstinget måtte antaga lagförslagen med följande ändringar:

L a n d s k a p s l a g

angående ändring av 4 och 5 §§ landstingsordningen för landskapet Åland.

5 §.

Valbar till landstingsman är envar röstberättigad son vid valårets ingång uppnått 20 års ålder och som ej står under förmynderskap.

- - - - -

L a n d s k a p s l a g

angående ändring av 14 och 15 §§ landskapslagen om kommunalförvaltning i landskommunerna i landskapet Åland.

15 §.

Valbar till kommunala förtroendeuppdrag är, såvitt därom icke är särskilt stadgat envar i kommunen bosatt person, som vid valårets ingång uppnått 20 års ålder och som enligt 14 § tillkommer rösträtt och som ej står under förmynderskap.

L a n d s k a p s l a g

angående ändring av 9 och 10 §§ landskapslagen om landstingsval och kommunalval.

- - - - -

Denna lag tillämpas första gången vid det ordinarie landstingsval och de kommunalval som förrättas år 1975.

samt

att Landstinget måtte till höstsessio-
nen hemställa om att landskapsstyrelsen
inkommer med förslag till sådan ändring
av 7 § 1 mom. självstyrelselagen för
Åland att rösträttsåldern vid landstings-
valen blir 18 år för envar person, som
vid valårets ingång uppnått sagda ålder.

Mariehamn, den 2 september 1974.

På lagutskottets vägnar:

Olof Jansson
viceordförande

Gunnar Jansson
sekreterare.

Närvarande i Utskottet: ordföranden Dahlman (delvis), viceordföranden
Olof Jansson samt ledamöterna Bengtz, Salmén och Sundblom.